

Evaluatie pilot leesstimulering ‘Lezen in Lienden’

Juli 2015

Inleiding

De gemeenteraad heeft in 2013 besloten een pilot voor leesbevordering te organiseren. Achtergrond van dit besluit was het beëindigen van het contract met Bibliotheek Rivierenland. De laatste jaren is de aandacht voor laaggeletterdheid in Rivierenland vergroot. De gemeente Buren heeft het aanvalsplan tegen laaggeletterdheid in 2015 ondertekend.

In 2014 is gestart met de twee pilots in Lienden. In het Kulturhus werd een bibliotheek geopend en startte het project ‘Lezen in Lienden’. Karmac Bibliotheek Service organiseert de bibliotheek sinds begin 2014. Accretio Advies heeft de activiteiten voor ‘Lezen in Lienden’ georganiseerd.

Eind 2015 eindigt het contract met Bibliotheek Rivierenland over de inzet van de Lees-mediacoach op de scholen. Ook het project ‘De Bibliotheek op school’ eindigt op 31 december 2015. Om het volledige beleidsterrein van leesbevordering te beoordelen is dit meegenomen in de evaluatie.

Voor de zomer van 2015 zijn diverse gesprekken gevoerd met aanbieders en gebruikers. Ook is een vragenlijst opgesteld, met daarin de door de raad aangegeven evaluatievragen. De vragenlijsten zijn door aanbieders en gebruikers ingevuld.

De evaluatie

De raad nam het besluit tot evalueren van de pilot. Daarbij zijn de volgende vragen in het raadsvoorstel opgenomen:

- welke activiteiten zijn er geweest?
- aantal deelnemers?
- hoeveel vrijwilligers zijn er actief?
- merken scholen dat kinderen meer gaan lezen?
- merken de ouders/bezoekers dat ouders meer gaan lezen?
- kan een groep vrijwilligers na ondersteuning bij de opstart zelfstandig vorm en inhoud geven aan leesstimulering in Lienden?
- hoeveel personen zijn lid geworden van de bibliotheek van Karmac?
- hoeveel van deze leden waren eerst geen lid van de Openbare Bibliotheek Rivierenland?
- hoeveel boeken leenden de leden?

De evaluatie van de bibliotheek is uitgebreid met de onderwerpen ‘Lees-mediacoach’, ‘Bieb op school’ en ‘Lezen in Lienden’. Deze uitbreiding van de evaluatie geeft meer inzicht in de mogelijkheden voor een toekomstig breed aanbod bij de leesbevordering.

De bibliotheek

Sinds begin 2014 wordt de bibliotheek in het Kulturhus in Lienden door Karmac Bibliotheek Service georganiseerd. Openingstijden: dinsdag 11:00 tot 16:00 uur; woensdag 12:00 tot 17:00 uur, vrijdag 15:00 tot 20:00 uur.

Aantal leden per medio 2015: 431. In De Gelderlander van donderdag 9 juli werd door Karmac gemeld dat het aantal van 500 leden benaderd wordt. De bibliotheek heeft een coördinator en de openstelling wordt begeleidt door vrijwilligers.

Specificatie leden:

Plaats	Jeugd	Jongeren	Instellingen	Volwassenen	Senioren	Totaal
--------	-------	----------	--------------	-------------	----------	--------

Echteld				1		1
Eck en Wiel	3			2		5
Ingen	33	1		14		48
Kesteren	1					1
Lienden	207	6	2	92		307
Maurik	11			2		13
Ommeren	11			7		18
Zoelen	1			2		3
Deil				1		1
Totaal medio 2015	292	7	3	128*		397

* waarvan 33 senioren

Collectie	1 mei 2015	Uitleningen 2014
Jeugd fictie	3631	8830
Jeugd non-fictie	860	1285
Volwassen fictie	3366	5298
Volwassen non-fictie	698	642
totaal	8555	16055

Per ledencategorie	2014
Jeugd <18	8273
Jongeren 18 – 21	276
Volwassenen 21-65	5308
Senioren 65+	2098
Instellingen	100

- Voldoet aan beeld klassieke bibliotheek met toegang tot boeken
- Binnen dat kader redelijk aantal leden, in verhouding binnen dat aantal veel kinderen
- Weinig ouderen zijn lid.
- Locatie in het Kulturhus Lienden niet optimaal
- Weinig activiteiten met betrekking tot leesbevordering
- Beperkte openingstijden
- Weinig contact met de scholen
- Geen directe relatie met leesbevordering in het kader van laaggeletterdheid
- Uitrol in huidige vorm naar Maurik, Buren en Beusichem financieel niet haalbaar.

De pilot 'Lezen in Lienden'

Deze pilot wordt uitgevoerd door het bedrijf Accretio Advies uit Zoelmond. Kern van de activiteit is het organiseren van activiteiten gericht op leesstimulering voor kinderen. De activiteiten zijn gestart in maart 2015 en lopen in december 2015 af. Bij de organisatie zijn 10 vrijwilligers betrokken.

Overzicht van de activiteiten

Activiteit	Bereik
Startbijeenkomst met theater en verhalenverteller	20 ouders, 40 kinderen
2 Boekenmarkten	Ouders en kinderen, uitdelen 150 kinderen ontvangen een Kinderzwerfboek
2 voorleesmiddagen	10 kinderen per keer
9 Kinderzwerfboekstations (maatschappelijke organisaties, , sportclubs, bedrijven)	Boeken zijn toegankelijk voor alle kinderen, aantal zwervende kinderboeken ongeveer 750
Nationale Voorleesdag	Harry Sacksioni las 40 kinderen voor bij FC Lienden
Najaar 2015: verhalenwedstrijd	

- Pilot is innovatief (uitproberen nieuwe activiteiten)
- Pilot zoekt verbinding met andere organisaties (bijvoorbeeld voetbalvereniging)

- Kinderzwerfboekstations succesvol
- Naamsbekendheid in Lienden is groeiende
- Beperkt bereik kinderen
- Voortzetting mogelijk met samenwerking scholen en bibliotheekpunten
- Resultaten zijn niet meetbaar

De Bibliotheek op school

Inhoud project

De Bibliotheek op school is gestart in 2013. Eind 2015 loopt het contract met Bibliotheek Rivierenland af. Dit project is geen onderdeel van de pilot, maar heeft door de inhoud en de beëindiging van het project grote raakvlakken met de pilots in Lienden. Het programma 'Bibliotheek op school' is een samenwerking tussen Bibliotheek Rivierenland, de schoolbesturen en de gemeente.

Het programma is een wezenlijke aanpak van preventie Laaggeletterdheid.

Op de scholen is in 2013 een collectie met bijbehorende kast geleverd. De grootte van de school bepaalt de omvang van de collectie. De oude collectie is geschoond, zodat het totaal een aantrekkelijk boekenaanbod is. De collectie is twee keer per jaar gewisseld.

Een ander onderdeel van het programma is de inzet van de lees-mediacoach op de scholen. De lees-mediacoach werkt vraaggericht ten bate van de school op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid. Voor alle basisscholen was 1 fte beschikbaar. Effectief betekent dit 1 à 1,5 uur per week inzet per school. Op dit moment wordt door Bibliotheek Rivierenland een analyse gedaan van de uitkomsten en resultaten van het programma De Bibliotheek op School.

De invloed van de school op het programma is groot. Er is regelmatig overleg tussen de lees-mediacoach en de directeur of de lees coördinator. Er wordt gewerkt met een Jaarwerkplan.

De lees-mediacoach brengt kennis binnen op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid die niet in het team aanwezig is. Of waar het team geen tijd voor heeft.

Informatie van de scholen.

De scholen zijn over het algemeen zeer tevreden over de inzet van het programma De Bibliotheek op School. De frisse en actuele collectie is interessant voor de kinderen. De lees-mediacoach is voor de scholen van toegevoegde waarde. Alle leerlingen van de scholen worden bereikt met dit programma. De specifieke deskundigheid is niet direct aanwezig bij de leerkrachten en de vrijwilligers van de schoolbibliotheek. In het algemeen wordt aangegeven dat voortzetting en verdieping van het project wenselijk is. Overname van de inzet van de lees-mediacoach door leerkrachten of vrijwilligers ziet men niet als een kansrijke optie. Door het programma door te zetten onder leiding van een professionele lees-mediacoach wordt op termijn meer uit de leerlingen en de leerkrachten gehaald. Het is een uitstekend middel om in te zetten tegen laaggeletterdheid.

- Algemene tevredenheid bij de scholen
- Behoeftte aan voortzetting en verdieping
- Alle leerlingen worden bereikt met het programma
- Frisse en wisselende collectie aantrekkelijk voor leerlingen
- Effect nog niet gemeten, enthousiasme voor lezen bij leerlingen zichtbaar gestegen
- Bij contractbeëindiging Bibliotheek Rivierenland stopt het project De Bibliotheek op School en de inzet van de lees-mediacoach
- De collectie blijft eigendom van de school, maar wordt niet meer georganiseerd gewisseld.

Andere bevindingen

- In Lienden, Maurik, Buren en Beusichem zijn kleine bibliotheken aanwezig in de huiskamers van Zorgcentra de Betuwe. Deze worden beheerd door vrijwilligers, Zorgcentra de Betuwe geeft deze groep ondersteuning.
- In sommige kernen bieden particulieren de eigen boekencollectie aan.
- Het aantal Kinderzwerfboekstations in de hele gemeente groeit en wordt zeer gewaardeerd.

- In gesprekken in Lienden en Beusichem met scholen, kinderopvang en vrijwilligers zijn nieuwe ideeën over leesbevordering naar voren gekomen.
Voorbeelden: betrekken consultatiebureau, activiteiten voor senioren, uitnodigen auteurs, gedichten speurtocht, voorleeswedstrijd, delen van particuliere boeken, boekpromotie in de krant (de burgemeester leest...).
- In de periode 2016 – 2019 onderzoeken of de activiteiten in een stichting kunnen worden ondergebracht.